

31 Δεκεμβρίου 2002

Embargo: ώρα 21.00

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, στο πλαίσιο του μαραθώνιου επικοινωνίας της ΕΡΤ και γιορτής με τον Ελληνισμό σε όλο τον κόσμο που μεταδίδεται απόψε παραμονή της Πρωτοχρονιάς, παρεχώρησε συνέντευξη Τύπου στο δημοσιογράφο Παύλο Τσίμα.

Σημειώνεται ότι το πρωτοχρονιάτικο εορταστικό πρόγραμμα της ΕΡΤ είναι αφιερωμένο στην Κύπρο, με αφορμή την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα αυτό μεταδίδεται σε εθνικό δίκτυο με ταυτόχρονη μετάδοση στην Κύπρο μέσω του ΡΙΚ, αλλά και μέσω του δορυφορικού προγράμματος της ΕΡΤ που θα συνδέσει την Αθήνα και τη Λευκωσία σε ένα μαραθώνιο επικοινωνίας και γιορτής με τον Ελληνισμό σε όλο τον κόσμο.

Το απομαγνητοφωνημένο κείμενο της συνέντευξης του Πρωθυπουργού έχει ως ακολούθως:

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, χρόνια πολλά.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Χρόνια πολλά, κύριε Τσίμα.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Σας ευχαριστώ πολύ που παίρνετε μέρος σ' αυτή τη γιορτινή επικοινωνία της Αθήνας με τη Λευκωσία, της ΕΡΤ με όλο τον Ελληνισμό στον κόσμο.

Νομίζω ότι για πρώτη ίσως φορά από το 1974, η Λευκωσία, η Κύπρος υποδέχεται τον καινούριο χρόνο με κάτι περισσότερο από μια μικρή ελπίδα, σε ένα κλίμα σιγουριάς ή πιο στέρεας ελπίδας για το μέλλον.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Υποδέχεται τον καινούριο χρόνο και με ένα μεγάλο επίτευγμα, γιατί η ένταξη έχει αποφασισθεί πολιτικά. Μένει μονάχα να ολοκληρωθεί τυπικά, νομικά, έχει κάνει δηλαδή το μεγάλο βήμα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Το μήνυμά σας, λοιπόν, προς τους Κυπρίους και τις Κύπριες που μας βλέπουν απόψε, ποιο θα ήταν;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το μήνυμά μου είναι: Εύχομαι στον καινούριο χρόνο να πραγματοποιηθεί η λύση του Κυπριακού. Μια λύση δίκαιη, βιώσιμη, λειτουργική. Μια λύση που δεν έχει νικητές και ηττημένους. Και τούτο, γιατί πιστεύω ότι αν πραγματοποιηθεί η λύση του Κυπριακού, θα μπορέσει η Κύπρος να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες που παρέχει η ένταξη. Θα μπορέσει, δηλαδή, να προχωρήσει πολύ πιο γρήγορα στο δρόμο της σιγουριάς, της ειρήνης, της συνεργασίας και της ανάπτυξης.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Ειδικά, για το άλλο μισό της Κύπρου, για τους Τουρκοκύπριους που αυτές τις μέρες τους βλέπουμε σχεδόν κάθε μέρα να κατεβαίνουν στους δρόμους και να διαδηλώνουν, τι θα θέλατε να τους πείτε; Ποιο είναι γι' αυτούς το μήνυμα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θα έλεγα ότι το μήνυμα είναι ακριβώς το ίδιο. Ακριβώς το ίδιο, γιατί πιστεύω πως μια μεγάλη μερίδα του κόσμου το εύχεται και πιστεύω ότι το σύνολο του τουρκοκυπριακού πληθυσμού δεν έχει παρά να κερδίσει με τη λύση και δεν έχει παρά να κερδίσει με την ένταξη στις ευρωπαϊκές διαδικασίες.

Να σημειώσω, επίσης, ότι θεωρώ πολύ θετικό το ότι έχει αναπτυχθεί ένα πολύ θετικό κλίμα στην τουρκοκυπριακή πλευρά για τη λύση και την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν πραγματοποιηθούν, τότε θα καταστεί η όποια λύση του Κυπριακού πολύ πιο λειτουργική, γιατί η ένταξη θα γεφυρώσει διαφορές, θα βοηθήσει να ξεπεραστούν αντιπαλότητες, θα οδηγήσει σε καλύτερη συνεργασία και τις δύο πλευρές και έτσι και το κράτος θα είναι πιο αποτελεσματικό, προκειμένου να βοηθήσει στην πρόοδο της Κύπρου.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Αυτά όλα εξαρτώνται λίγο και από το μήνυμα που θα έρθει από την Αγκυρα. Εσείς τι μηνύματα παίρνετε από την Αγκυρα, γιατί έχουμε ακούσει αντιφατικά μηνύματα τον τελευταίο καιρό. Αλλιώς τα είπε κάποια στιγμή ο κ. Ερντογάν, αλλιώς τα είπε το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών, αλλά λέει τώρα ο κ. Ντενκτάς.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πράγματι, τα όσα ακούγονται είναι αντιφατικά, αλλά πιστεύω ότι πρέπει να κρατήσουμε ένα: Αυτό είναι ότι το Κυπριακό, όπως είναι σήμερα, αποτελεί ένα εμπόδιο για την Αγκυρα -και το ξέρει η Αγκυρα- στην ευρωπαϊκή πορεία της.

Όπως έχω πει και παλιά, ο δρόμος προς τις Βρυξέλλες περνά από την πράσινη γραμμή της Λευκωσίας και το έχουν συνειδητοποιήσει αυτό στην Αγκυρα. Θέλουν και πιστεύουν ότι είναι αναγκαίο να λυθεί το Κυπριακό. Ίσως, όχι όλοι, ίσως θέλουν να το λύσουν με τους δικούς τους όρους, αλλά αυτό είναι ένα γεγονός. Και αυτό που εγώ οφείλω να παρατηρήσω είναι ότι πράγματι έτσι είναι. Ότι αν θέλει η Τουρκία να πορευθεί το δρόμο προς την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς δυσκολίες, χωρίς να υπάρχουν μεγάλες αντιδράσεις στη συμμετοχή της, τότε θα πρέπει να λύσει τα εκκρεμή προβλήματα, γιατί δεν χωρά στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια χώρα με εθνικισμούς, επιθετική στάση, αντιπαλότητες. Και προπαντός, όπως τονίστηκε και στην Κοπεγχάγη, το κύριο χαρακτηριστικό της συμμετοχής είναι η συνεργασία σε λύσεις. Πρέπει να τη δούμε.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Είπατε για την Κοπεγχάγη. Η Σύνοδος της Κοπεγχάγης και η απόφαση, ειδικά σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, αλλά και τη διεύρυνση γενικότερα, ήταν μια ιστορική στιγμή, ήταν μια μεγάλη στιγμή του χρόνου που πέρασε. Τώρα που τέλειωσε όλη αυτή η υπόθεση, μπορείτε να μας εκμυστηρευθείτε τους φόβους σας, γιατί προφανώς δεν ήταν λεωφόρος

στρωμένη η απόφαση για την Κοπεγχάγη. Ποιοι ήταν πραγματικά οι κίνδυνοι και ποιοι ήταν οι πραγματικοί φόβοι σας, όταν πηγαίνατε για τη Σύνοδο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πολύ σωστά, η λεωφόρος δεν ήταν καθόλου στρωμένη. Γιατί πιστεύω πως είναι αυτονόητο σε όλους ότι η ένταξη μιας χώρας που είναι διαιρεμένη, μιας χώρας που βρίσκεται σε αντιπαράθεση με μια άλλη κοινότητα και χώρα, την Τουρκία, η οποία παίζει ρόλο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν είναι εύκολη υπόθεση, συναντά αντιρρήσεις.

Και δεν έχουμε παρά να σκεφτούμε τον κ. Πρόντι και τον κ. Φερκχόιγκεν, οι οποίοι υπερασπίστηκαν την ένταξη της Κύπρου και εργάστηκαν γι' αυτή και η συμβολή τους υπήρξε πολύ θετική, ποια στάση είχαν λίγο μετά το Ελσίνκι. Λίγο μετά το Ελσίνκι είχαν ακόμη αμφιβολίες. Λίγο μετά το Ελσίνκι εξέφραζαν ερωτηματικά. Ελεγαν «μα, είναι σωστό να γίνει αυτό; Να ενταχθεί η Κύπρος χωρίς τη λύση του πολιτικού προβλήματος;». Αλλάξαν γνώμη στη διαδρομή. Αλλάξαν και έγιναν θερμοί υποστηρικτές και οι δύο της ένταξης. Αυτό δεν έγινε τυχαία. Δεν έγινε χωρίς διάλογο, προσπάθεια, επιχειρήματα.

Και η Κοπεγχάγη δεν ήταν αποτέλεσμα μιας διαδικασίας ομαλής. Όπως γνωρίζετε, πραγματοποιήσα πολλές επισκέψεις, συνομιλήσα, έπεισα για την καλή πίστη της ελληνοκυπριακής πλευράς και τη διάθεσή της για συνεργασία. Γι' αυτό και πετύχαμε.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Τώρα είναι γιορτινές μέρες. Στην ατμόσφαιρα των ημερών ο καθένας κάνει ευχές και εκφράζει αισιοδοξία για το μέλλον, αλλά υπάρχει ένας φόβος: Στη Λευκωσία του έχουν δώσει τον τίτλο «ευρωδικοτόμηση». Δηλαδή, ο κίνδυνος, η σημερινή γραμμή διαχωρισμού του νησιού απλώς να αποκτήσει και μια ευρωπαϊκή σφραγίδα. Το μισό του νησιού είναι στην Ευρώπη και το άλλο μισό δεν θα γίνει ποτέ μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν θα είναι τίποτε το νησί. Αυτό το φόβο τον συμμαριζέσθε; Υπάρχει ένας τρόπος να τον αποτρέψετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτός ο όρος «ευρωδικοτόμηση» δεν μου είναι πολύ κατανοητός. Για μένα, τα πράγματα είναι πιο απλά: Δεν προχωρεί η λύση του Κυπριακού, ας κάνουμε αυτή την υπόθεση. Κάποιος ευθύνεται γι' αυτό. Εάν ευθύνεται η ελληνοκυπριακή πλευρά, ας πάρουμε την πρώτη εκδοχή, τότε πιστεύω ότι σιγά-σιγά η διεθνής κοινότητα θα χάσει το ενδιαφέρον της για τη λύση του Κυπριακού και η σημερινή διχοτόμηση θα αποκτήσει και νομική υπόσταση. Σιγά-σιγά θα αρχίσουν να αναγνωρίζουν το τουρκοκυπριακό κράτος. Θα πουν «αφού δεν θέλουν τη λύση, τότε γιατί να κρατάμε εμείς το θέμα ανοικτό;».

Εάν είναι ευθύνη της τουρκοκυπριακής πλευράς, η Ευρώπη, βεβαίως, θα συνεχίσει να ενδιαφέρεται να ξεπεράσει αυτή τη διχοτόμηση. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι μπορούμε να περιμένουμε επ' άπειρον, γιατί αυτή τη στιγμή υπάρχει μια δυναμική σ' αυτό το θέμα και πρέπει να εκμεταλλευθούμε αυτή τη στιγμή. Είναι μια ευκαιρία. Και πάντα δεν πρέπει

να συγκρίνουμε τα τριάντα προηγούμενα χρόνια με τα τριάντα επόμενα. Δεν θα είναι ποτέ τα ίδια. Ο ιστορικός χρόνος είναι διαφορετικός.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Να ρωτήσω και πάλι: Έχει ορισθεί το ταξίδι σας στη Λευκωσία; Θα πάτε στη Λευκωσία, αφού είναι μία από τις χώρες που εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συζήτησα αυτό το θέμα με τον Πρόεδρο Κληρίδη και είμαστε μιας κοινής άποψης. Εάν επισκεφθώ αυτή τη στιγμή τη Λευκωσία, τότε αυτό μπορεί να αποτελέσει αφορμή ή άλλοθι για την άλλη πλευρά, να διοργανώσει αντίστοιχες επισκέψεις με υποστήριξη σ' αυτούς που δεν θέλουν τη λύση ή υποστηρίζουν ακραίες θέσεις. Θα υπάρξουν εντάσεις και δυσκολίες. Πρέπει να το αποφύγουμε.

Εάν θέλουμε ομαλή ένταξη και ομαλή λύση, πρέπει αυτή τη στιγμή να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Συμφωνήσαμε, λοιπόν, με τον Πρόεδρο Κληρίδη εγώ να επισκεφθώ τη Λευκωσία στις 18 Απριλίου. Θυμίζω ότι στις 16 Απριλίου θα υπογράψουμε εδώ στην Αθήνα τη νέα Συμφωνία για την ένταξη των δέκα χωρών και της Κύπρου βεβαίως. Τη μεθεπόμενη, το πρώτο μου ταξίδι θα είναι στην Κύπρο. Και πιστεύω ότι όχι μονάχα στην ενταγμένη Κύπρο, γιατί θα είναι οπωσδήποτε ενταγμένη, αλλά και ελπίζω ότι θα είναι σε μια επανενωμένη Κύπρο.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Καθώς είναι η τελευταία μέρα του χρόνου, για να κάνουμε έναν απολογισμό αυτής της χρονιάς που τέλειωσε. Στη διάρκεια αυτού του χρόνου δύο μεγάλες ιστορίες, για τις οποίες συζητούσαμε από το '74 μέχρι και προχθές (το μείζον είναι το Κυπριακό, σε σχέση με το Κυπριακό το έλασσαν η τρομοκρατία) φτάνουν σε κάτι που μοιάζει με επίλογο. Και αναρωτιέμαι εάν και εσείς έχετε την αίσθηση ότι κλείνει μια ολόκληρη ιστορική περίοδος, αν κλείσουν αυτά τα δύο μεγάλα κεφάλαια της ιστορίας μας, αν τελειώνει αυτός ο κύκλος της Μεταπολίτευσης που τον έχουμε κλείσει πολλές φορές εμείς οι δημοσιογράφοι, αλλά αναβιώνει!

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα, κύριε Τσίμα, θέλω να πω ότι υπάρχει και ένα άλλο θέμα το οποίο δεν πρέπει να το υποτιμάμε. Γιατί το '74, με τη Μεταπολίτευση, η Ελλάδα προήλθε από τη δικτατορία ως μία χώρα με εξαιρετικά ταλαιπωρημένη και ασθενή οικονομία, με μικρούς, ελάχιστους ρυθμούς ανάπτυξης. Ήταν μια χώρα με μεγάλη αστάθεια.

Τώρα είμαστε μέλος της ΟΝΕ, έχουμε νόμισμα το ευρώ, έχουμε μπει σε μία τελείως διαφορετική εποχή, όσον αφορά τις οικονομικές προϋποθέσεις σταθερότητας και ανάπτυξης. Η χώρα δεν είναι πια εκτεθειμένη σε διεθνείς νομισματικές κρίσεις, παρά στο μέτρο που είναι και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχει ένα σταθερό νόμισμα και έχει γι' αυτό τις προϋποθέσεις της ανάπτυξης. Δεν πρέπει να το ξεχνάμε αυτό.

Συμφωνώ μαζί σας ότι δύο μεγάλα κεφάλαια της Μεταπολίτευσης, το Κυπριακό και η τρομοκρατία, πορεύονται στην επίλυσή τους που δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Και το Κυπριακό βεβαίως (το ανέφερα πριν), αλλά και

όσον αφορά την τρομοκρατία, θα πρέπει να υπάρξει –όπως έχουμε άλλωστε δηλώσει- και μια συνέχεια για να δώσουμε την ολοκληρωμένη εικόνα του τι ήταν αυτή η τρομοκρατία.

Υπάρχει και ένα άλλο θέμα, το οποίο έχουμε αρχίσει κιόλας να εξετάζουμε: Είναι το θέμα της υφαλοκρηπίδας, το πρόβλημα που έχουμε με την Τουρκία. Και αυτό ανήκει στα προβλήματα της Μεταπολίτευσης. Αυτό πιστεύω πως μπορεί να λυθεί στον επόμενο καιρό. Αρα, συμφωνώ μαζί σας ότι βρισκόμαστε στο τέλος αυτού του χρόνου, όσον αφορά τα προβλήματα. Ταυτόχρονα, όμως, η Ελλάδα έχει μπει σε μια νέα εποχή.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ. Χρόνια πολλά.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Τσίμα. Χρόνια πολλά.

Θέλω να ευχηθώ, πέρα από τη λύση του πολιτικού προβλήματος, σε όλους τους Κυπρίους να έχουν ένα χρόνο προκοπής, ένα χρόνο προόδου.

Και εύχομαι και ολόκληρη η Κύπρος να ζήσει σε ειρήνη και να αισθανθεί ότι και γι' αυτήν έχει έρθει μια νέα εποχή.

Π. ΤΣΙΜΑΣ: Και πάλι σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.